մեծագինք մարդկանց և ձիանց, ասեն իբրու 50 միլիոնի չափ։ Այժմ քննութիւն առնեն սառաֆաց, թէ որք ընդ նոսա ունէին առևտուր, և զայն ևս ժողովեսցեն, և առ յայլ արհեստաւորս այսպէս, ևս առաւել առ ճէւահրճիս և ոսկերիչս. ամենայն հայք յահ և դող են, և գլխաւոր վասն այսմ իրի և եաղուպին։ Սա ունի և զայլ իմն եղբայր չաբագոյն, յակոբ անուն, սոցունց անուամբ բարձրացեալ մի ամ ոչ գոյ, եկեալ բնակիլ ի ղալաթիա, ի ղուլէղաբուն զմի սառաֆի տուն գնեաց. յետ այնորիկ ի ձեռն թախանձանաց և ուժոյ դրամոց աւելի տալով էառ զ[հ]այոց տունսն և միաւորեաց ընդ իւրոյ. և այսպէս դիտէր և զայլոցն առնուլ. բազում ձիանս զարդարունս պահէր, զբազում սպասաւորս ունէր իբրև չուխատար. յորժամ ձիով ընդ այլոց հանգանակողաց իւրոց ի յզբօսանս գնայր, առաջի և զկնի, հետի ոտս ընթանային... զերկոսեանն ևս վերուցին այսինքն զեաղուպն և զայս չարաճճիկ յակոբս. զեաղուպն սպաննեցին չարաչար. այս տակաւին ի բանտի է։ Ոչ է յայտ թէ զերծանի։ Ասեն թէ եաղուպն որ յերուսաղեմայ եբեր զյակոբ փաթրիքն, և ինքն երից աւուրց մէջն նստոյց փաթրիք, հետևաբար զհալածանս յարուցանելոց էին միջնորդութեամբ ղլար աղային և սուլէյմանին. ի թագաւորէն զհատտիհումմայի հանել, և յամենայն տեղեաց զուղղափառութիւն բառնալ։...

Գերյարգութեան ձերում

Նուաստ ծառայ
Հայր Միքայէլ Վ.

Ցամի տեառն 1752–ին
յօգոստոսի 3–ին
[Կ. Պոլիս]

Ջերևելի զգեստն զգլխարկն մեծածախսն [Եաղուպին] եասախ արարին, ուժգին վրէժխնդիր են... յուլիս 29, միոյ ժամու գիշերոյն խիստ երկրաշարժութիւն եղև. տևեաց ժամանակ, երկու հայր մերի չափ. սարսափումն տուաւ ամենայնից։

ԾԿԲ.

Հետագայ պաշտօնագրով կ'իմանանք, թէ Մխիթար իր կենդանութեան կը վարէր Վենետկոյ Հասարակապետութեան կողմանէ Ռէվիզօրի (= Գրաքննիչ) պաշտօնը։

Հիմնադրիս մահէն յետոյ նոյն Պետութիւնը ներկայ հրովարտակով կը յանձնէ այդ պատուաբեր պաշտօնը անոր Յաջորդին՝ Մելքոնեան Աբբահօր, իշխանութեամբ վարելու ոչ միայն ի Վենետիկ՝ այլ և «ի տէրութեանս Վնէժականի»։ Սոյն թուղթով՝ ի հարկին՝ անոր փոխանորդ կը ճանչնայ իբր գրաքննիչ զՀ. Մկրտիչ Անանեանը։

Որոշ չէ՝ թէ բնագրին այս հայերէն թարգմանութիւնը որո՛ւ գործ է. մեզ կը թուի որ անիկա եղած ըլլայ Հ. Անտոն Պաղտասարեանէ, որ արդէն ասկէ քիչ առաջ ալ կատարած էր ուրիշ վաւերաթուղթի մը թարգմանութիւնը։

Բանասէրք պիտի իմանան ինքնին, թէ ո՛րքան մեծ ու շահագրգռական է թուղթիս պարունակութիւնը, որ միանգամայն կը ցոլացնէ Վենետկոյ Հասարակապետութեան որդեգրած կրօնական ըմբռնողութեան և ոգւոյն աստիճանը։

Ցամի տեառն ՌՉԾԲին. ի ԻԴ Օգոստ.

Գերապայծառ և ևս Գերազանցագոյն Տեարքն Ռէֆօռմաթօրք դպրութեանն Պատվայու, զկնի մահուանն Հ. Մխիթարայ Աբբային Միաբանից Հայոց ի կղզւոջն Սրբոյն Ղազարու եղելոց, որ և վարէր զՊաշտօնն Ռէվիզօրի գրեանցն Հայկականաց, նկատելով